

„Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.“

(ze zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání)

Za práva zvířat

Výstava přibližuje oblasti, ve kterých dochází k porušování práv zvířat a seznamuje s možnými alternativami našeho chování ke zvířatům.

Od počátku existence člověka na Zemi je lidstvo nerozlučně spjato se zvířaty. Na rozdíl od dávných dob našich předků však již lidské životy nezávisejí na lovení zvěře, ale naopak dnes závisí přežití všech živočišných druhů na lidech nebo přesněji na lidském přístupu k přírodě.

Domníváme se, že aktivity za práva zvířat souvisejí s aktivitami lidskoprávními a ekologickými. Hájit práva zvířat je stejně důležité jako hájit práva lidí, neboť i zvířata touží po životě a svobodě.

Výstava obsahuje 7 panelů, které vás postupně seznámí s následujícími tématy:

- 🐾 cirkusy
- 🐾 kožešiny
- 🐾 velkochovy
- 🐾 pokusy na zvířatech
- 🐾 vegetariánství a veganství

Tvůrci a tvůrkyně výstavy:

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

ZA PRÁVA ZVÍŘAT

NESEHNUTÍ vzniklo v roce 1997 jako nezisková organizace, která vnímá ekologické problémy ve spojitosti s jejich sociálními příčinami a důsledky, a zabývá se tak nejen ochranou životního prostředí, ale i lidských práv a práv zvířat.

Výstava vznikla v rámci kampaně Za práva zvířat, která je jednou z aktivit NESEHNUTÍ. Cílem kampaně je upozornit na porušování práv zvířat v různých sférách a nabídnout možné pozitivní alternativy a dobré příklady ze zahraničí. Kampaň se také zaměřuje na propagaci vegetariánství a veganství, a to např. prostřednictvím infostánků a besed na daná témata.

Uvítáme všechny nové spolupracovnice a spolupracovníky, kteří se zajímají o tuto tematiku a rády/rádi by nabídli/i pomocnou ruku!

Kontakt:

NESEHNUTÍ Brno, třída Kpt. Jaroše 31, 602 00 Brno,
tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz,
www.nesehnuti.cz

Tato výstava vznikla díky podpoře Nadace na ochranu zvířat.

Kontakt:

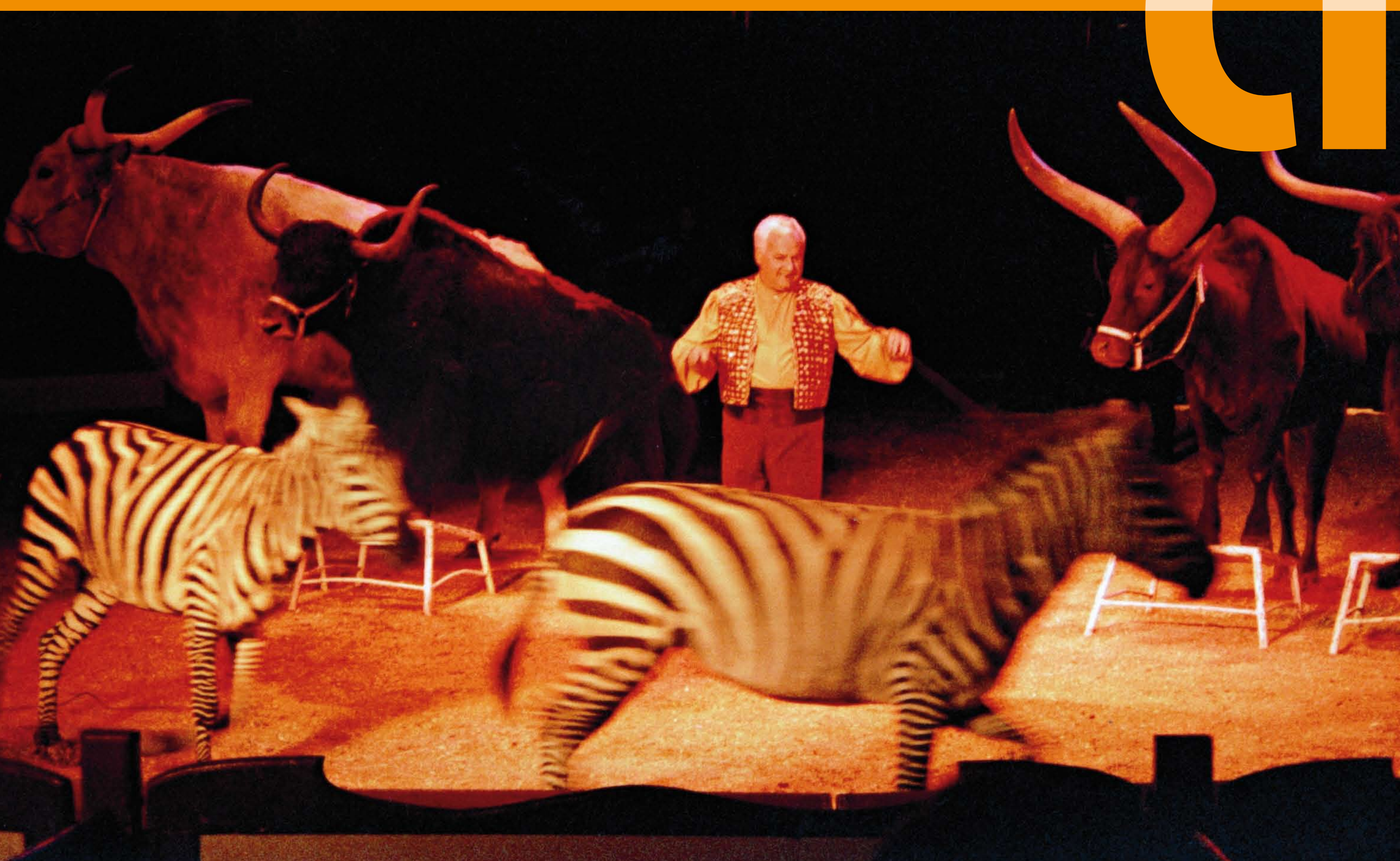

Nadace na ochranu zvířat, Antala Staška 30, 140 00 Praha 4, tel.: +420 222 135 460, fax: +420 222 135 461, e-mail: nadace@ochranazvirat.cz,
www.ochranazvirat.cz

Také velmi děkujeme projektu realita.tv (www.realita.tv) a neziskové organizaci Verein gegen Tierfabriken (www.vgt.at) za poskytnuté fotografie na výstavu a Darině Hlinkové za zhotovení fotografie na panel 3.

Denně po celém světě probíhají nejrůznější akce, jejichž účelem je pobavit lidské publikum pohledem na zvířata rozličných druhů, jak provádějí běžně zcela nevídané kousky, vypínají všechny své síly v rychlostních závodech, či bojují na život a na smrt s lidskými protivníky i jedno s druhým. Obecenstvo se usmívá a baví, lidští spoluprotagonisté možná také... Jsou však tato představení zdrojem zábavy i pro zúčastněná zvířata?

Cirkusy

Jedním z příkladů této „zábavy“ jsou cirkusy. Zvířata držaná v cirkusech se dostanou ze své klece o miniaturních rozměrech nesrovnatelných s jejich původním teritoriem v přírodě jen v době drezúry či vystoupení v manéži. Znatelně tak strádají jak fyzicky, tak psychicky a projevují se např. nezvyklou agresí, otupělostí, stereotypním chováním apod. Výkony, k nimž jsou zvířata nucena, zcela odporují jejich přirozenosti. Drezúra obnáší takové metody jako je hladovění, podávání drog, zastrašování a trýznění pomocí bičů, holí či bodců. Vystoupení samotná pak nejsou pro zvířata o nic příjemnější, protože jsou při nich stresována neobvyklým hlukem a ostrým světlem (vybavte si např. každoroční reakce psů a koček na silvestrovské ohňostroje).

Nedokážeme se snad bavit, aniž bychom týrali a využívali jiné tvory, kteří mají stejné právo na život jako my?

Také se zeptejme sami sebe, zda je to dobrý příklad zacházení se zvířaty pro děti, které do cirkusů vodíme. Nemyslíte si, že by si děti měly spíše zvykat na zvířata v jejich přirozeném prostředí, než aby pozorovaly vynucené a nepřirozené triky? Měli bychom v nich pěstovat úctu ke zvířatům a přírodě, ne pocit, že s ostatními tvory je možné zacházet podle našich chutí. Ať si pamatují lva jako krále zvířat a ne ve špinavé kleci s hlavou stereotypně pohybující do stran.

A co může udělat každý/každá z Vás, aby se situace zlepšila?

- ✎ V případě, že jste proti týrání zvířat, ale přesto nedokážete odolat kouzlu cirkusů, je zde spousta jiných možností. V řadě evropských zemí včetně České republiky již fungují cirkusy bez zvířat, nabízející řadu jiných atrakcí jako např. vystoupení klaunů, akrobatů, provazochodců apod.
- ✎ Snažte se vysvětlit dětem a přátelům, proč není cirkus pro zvířata zábavou
- ✎ Nabádejte vládu (např. formou dopisu ministrům či ministryním), aby se zasadila o vznik zákona znemožňujícího držení divokých zvířat v cirkusech, jak je tomu v řadě evropských zemí
- ✎ Požadujte po Vašich zastupitelích a zastupitelkách na městském úřadě, aby neumožňovali cirkusům se zvířaty pronájem plochy ve Vašem městě (právě oni totiž povolují jednotlivá cirkusová vystoupení)
- ✎ Obraťte se na veterinární správu, která je při podezření na špatné zacházení se zvířaty v cirkusech na takovouto situaci povinna reagovat
- ✎ Zkuste napsat dopis o této problematice do novin či časopisu

Adresy cirkusů bez zvířat v ČR:

Cirkus RomanzA, www.czechcirkus.cz
*Toto je bohužel jediný český cirkus bez zvířat,
který se nám podařilo objevit.*

Kožichy a kožešiny – když přijde zima, vídáme je všude. Ale na přehlídkách, v obchodech a nad stránkami časopisů si málokdo vzpomene na ty, kterým kožichy sluší nejvíc – na zvířata.

Kožičky – příliš drahá krása?

V pravěku si člověk brzy uvědomil, že je oproti nim v nevýhodě – před zimou a drápy šelem ho chránila jen slabá a nepříliš odolná kůže. Z těchto důvodů se zřejmě začal učit zpracovávat kožešiny zvířat.

V dnešní době však už umíme vytvořit materiály, které mají mnohem lepší vlastnosti – viděli jste v poslední době polární expedici v kožiších? Role kožešin se tedy přesunula spíše do oblasti módy.

A tak se nabízí otázka: potřebujeme ještě kožešiny? Potřebujeme týrat v nepřijatelných podmínkách a zabíjet obrovské počty zvířat, aby nám to slušelo? A sluší nám takové chování?

Lov

- ☞ Z lovu pochází čtvrtina zvířat využitých na kožešinu – jedná se hlavně o vzácné šelmy
- ☞ Nejčastěji jsou používány pasti čelistové konstruované tak, aby co nejméně poškodily kožešinu. Nejsou smrtící, účelem je zachytit zvíře a vyčkat, až se pro ně vrátí lovec. Zvíře pak umírá žízni, hladem nebo udušením, snadno se stane kořistí dravců a mnohdy na svou smrt čeká několik dnů i týdnů, než ho dobije lovec
- ☞ Používání čelistových pastí je momentálně v ČR zakázáno, ve světě se však dále využívá a dovoz takto získaných kožešin není nijak omezen

Farmy

- ☞ Celkem je podle údajů neziskových organizací ročně zabito kvůli li kožešině asi 50 milionů zvířat, z toho 37 milionů na tzv. kožešinových farmách
- ☞ Na farmách se většinou chovají nutrie, bobři, norci, lišky, činčily, lasičky a další, všichni v téměř stejných

podmínkách, ačkoliv v přírodě žije každý druh naprosto jinak. Například nutrie, bobři, norci, lišky nebo lasičky jsou druhy, jejichž teritoriální působnost je i několik kilometrů čtverečních. V klecích 40×40×40 cm je jim jakýkoliv pohyb znemožněn

Jak se “vyrábí” kožich

- ☞ Při zabíjení zvířat jde především o uchování kvality kožešiny, proto se volí i tomu odpovídající způsoby. Většinou jde o lámání vazů, uškrcení, otravy výfukovými plyny či oxidem uhličitým a uhelnatým. K zabíjení lišek se nejčastěji používá poprava elektrickým proudem
- ☞ Jen málokdy se ale využije skutečně všechna kožešina. Protože v současnosti klesla poptávka po celokožešinových oděvech, kožešinový průmysl přešel k výrobě kožešinových lemů zdobících okraje oblečení. Zde se využije ještě menší procento kožešiny než při výrobě dlouhých kožichů. V současné době je 90% všech lišek zabito pouze pro výrobu těchto kožešinových lemů
- ☞ Pro výrobu jednoho kožichu je třeba zabít: 150–220 činčil, 25–35 nutrií či 15–20 lišek (Verein gegen Tierfabriken, www.vgt.at)

Kožešiny a Česká republika

- ☞ V České republice bylo k 30. 9. 2005 chováno na kožešiny celkem 23 881 zvířat (Český statistický úřad)
- ☞ V současnosti se u nás chovají hlavně norci, činčily, lišky obecné a polární, dále králíci, soboli, psíci mývalovití, nutrie a ondatry. Skutečně velkých farem se u nás nyní nachází zhruba deset, po celé EU je to více než 6 tisíc.

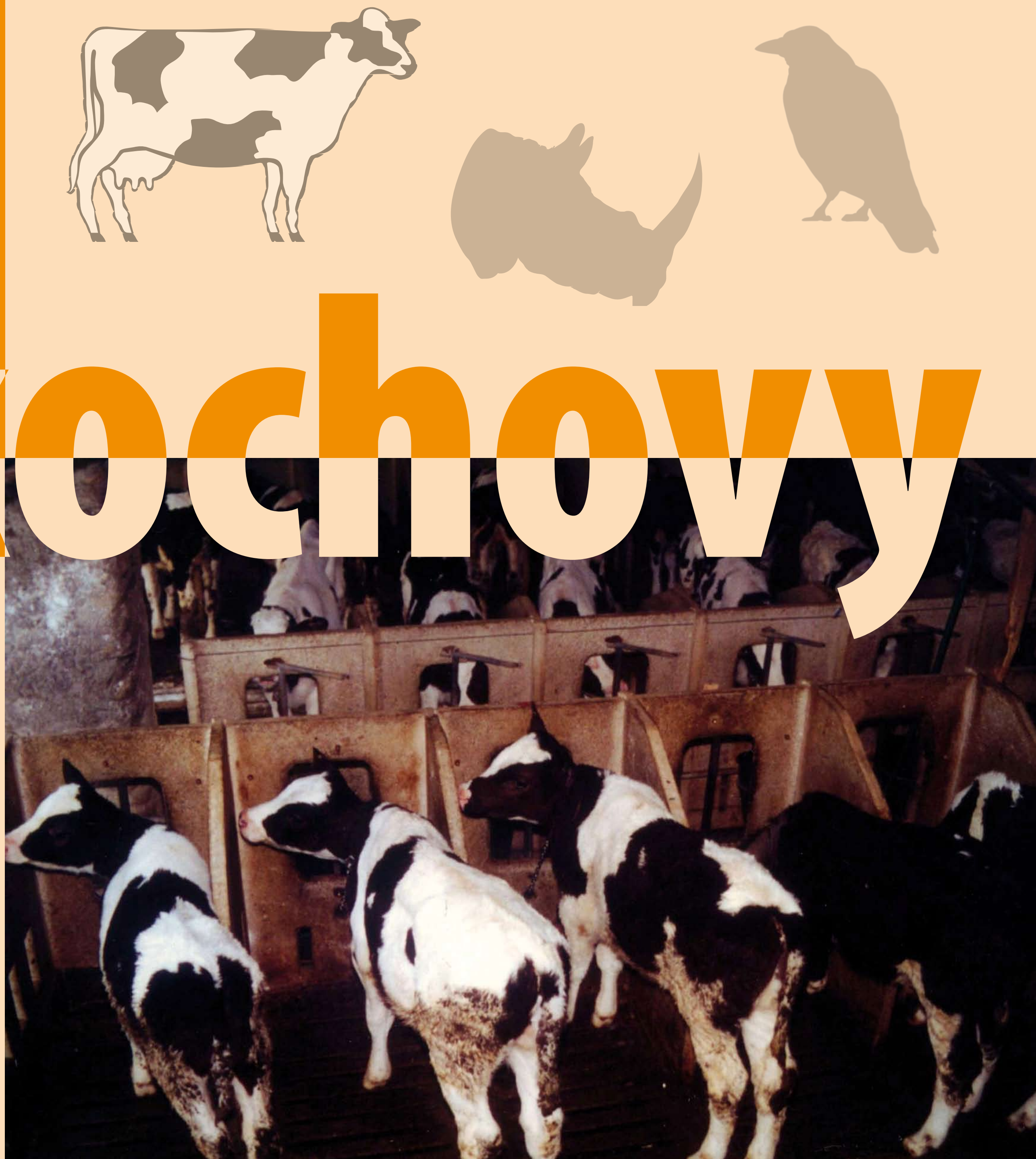
Alternativy

- ☞ Nejlepší možnou alternativou je samozřejmě nepodporovat kožešinovou módu. Se současnou vyspělostí textilního průmyslu je možno vyrábět oděvy ze spousty lepších materiálů, které jsou na pohled stejné jako pravé kožešiny a navíc jsou lehčí a snáze se udržují. Kožešiny také nejsou šetrné k životnímu prostředí. Farmy se zvířaty velmi zatěžují své okolí, navíc je k vyčištění kůže a zabránění jejího rozkladu potřeba silných toxických chemikálií, z nichž některé jsou prokazatelně rakovinotvorné
- ☞ Objevují se také různé projekty a iniciativy proti používání pravých kožešin. Např. „guerillová kampaň“ Fashion Victims, organizace Svoboda zvířat či mezinárodní koalice Fur Free Alliance (více informací na www.obchodbezkozesin.cz)

Nikdo nemá rád utrpení a zabíjení. Ať už se jedná o lidi nebo o zvířata. A přesto ve velkochovech je něco takového na denním pořádku. Zvířata zde jsou v miniaturních prostorech, bez možnosti výběhu, uspokojení svých pudových či sociálních potřeb. Masa, vajec a mléka se však málokdo chce vzdát.

Velkochovy

Průměrný Čech sní za svůj život 5,5 tuny masa. Jsou to přibližně dva býci, téměř třicet prasat a přes tisíc kuřat. Průměrný Američan je ve spotřebě masa ještě „lepší“. Sní za svůj život v průměru celých 9 tun masa. USA pak musí pro svůj trh ročně vyprodukovat 35 milionů tun masa. (Český svaz zpracovatelů masa)

Není vejce jako vejce

Většina slepic v Evropě je chována v tzv. bateriových klecích (u nás až 97 %). V každém chovu bývají desítky tisíc ptáků. Slepice prožijí celý svůj život v klecích po čtyřech až šesti. Každá klec má dvě napáječky a krmný pás. Slepice trvale stojí na holé drátěné sklopené podlaze, kam snáší vejce. Tento způsob chovu je nejlevnější. Od roku 2012 se díky Evropské unii zvětší jejich životní prostor na 750 cm², klec se zvýší na 45 cm, zvířata budou mít hnízdo a popeliště. Uvědomme si však, že slepice k uspokojení základních životních potřeb využije plochu až 2 600 cm², a potřebovala by klec nejméně o 10 cm vyšší (Compassion in World Farming, CIWF). Dochází zde také ke kanibalismu, který je řešen ucviknutím špičky zobáku, který je však nejcitlivější částí slepičího těla.

Méně častý je pak chov na podestýlce, s volným výběhem nebo chov ekologický. Ano, platí se za to více, ale uvědomme si, že neplatíme obchodníkům, ale za život slepic v přijatelných a humánních podmínkách.

Ptačí chřipka by také nebyla tak velkou hrozbou, kdybychom nechovali tolik ptáků pohromadě.

Životní prostředí

Zdroj: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Ve velkochovech vzniká 136 plynů, z nichž životní prostředí ohrožují zejména amoniak a metan.

Zemědělská výroba produkuje 90 % emitovaného amoniaku. Ten způsobuje znečištění ovzduší a vod a podílí se tak společně s emisemi z průmyslu a dopravy na vzniku kyselých dešťů a následném okyselování půdy a vod. Díky tomu vadnou rostliny a zhoršuje se zdravotní stav zvířat ve velkochovech. Pro vodní organismy je dokonce toxický. U lidí způsobuje inhalační potíže a dráždí silně oční sliznice, při vysokých koncentracích působí poruchy centrálního nervového systému, snížení příjmu potravy a tekutin, nespavost a alergie.

Metan se podílí na vzniku skleníkového efektu a následném globálním oteplování. Odhaduje se, že dobytek přispívá asi 3 % ke globálnímu oteplování produkcí metanu a rozklad hnoje odpovídá asi 25 % z tohoto celku.

„Vejce by mělo být symbolem zrození a ne utrpení“.

Z hnojiv z chovů se pak do atmosféry dostávají emise dusíku a uhlíku a do podpovrchových a povrchových vod pak dusík a fosfor. Tím dochází k jejímu znečištění, v některých oblastech dokonce i ke znečištění vody pitné. Rostou sinice a řasy, které se podílejí na úhynu ryb. Nadbytek hnojiv pak vede k akumulaci těžkých kovů v půdě, což se projevuje nejenom škodlivými vlivy na rostliny, zvířata, ale i na lidi. Více než 90 % těžkých kovů, které přijímáme v potravě a zvířata v krmivech, má svůj původ ze statkových hnojiv.

Mléko

Představa lidí o produkci mléka je v dnešní době stále poněkud zkreslená. Pravda je však taková, že kráve nestačí mít jedno tele, aby pak mohla dojit celý život. Musí být oplozena. Ve velkochovech to funguje asi takto: v době, kdy má kráva asi 2–3 roky, je poprvé uměle oplozena. Je to v období říje, které však může být vyvoláno i pomocí hormonů. Když se jí narodí tele, je co nejdříve odstaveno a nemluvíme zde o měsících, ale o hodinách. V této době je kráva dvakrát denně strojově dojena. Po dvou až třech měsících je znovu oplozena, přestože stále dojí. Tímto způsobem to probíhá asi do jejich 8–10 let, kdy množství mléka podstatně ubývá a krávy z finančních důvodů končí na jatkách, přestože by se přirozeně dožily až 25 let.

Alternativy

 veganství (vyloučení veškerých živočišných produktů z potravy)

 ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je zvláštní druh hospodaření, který dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky. Stanovuje omezení či zákazy používání látek a postupů, které zatěžují, znečišťují nebo zamožují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce. Tento způsob zemědělství zvýšeně dbá na vnější životní projevy, chování a pohodu chovaných zvířat.

V ekologickém zemědělství je zvířatům umožňováno, aby si žila a chovala se tak, jak je jim od přírody vrozeno. Za to, že jsou chovány v souladu se svými vrozenými potřebami se odměňují vitalitou a dobrým zdravím.

Ekologická farma chová jen tolik hospodářských zvířat, kolik je schopna uživit vlastní produkcí krmiv. Masové chovy a jezera kejdy či hnoje jsou proto vyloučena. Zakázány jsou genové manipulace, používání hormonů a přenosy embryí. Je ovšem dobré si uvědomit, že biochovy sice mohou být alternativou k velkochovům, ale nemohou být řešením, protože nemohou pokrýt současnou spotřebu a neřeší problém plýtvání rostlinnými potravinami. A navíc i zvířata z biochovů jsou zabíjena stejně tak, jako ta z velkochovů – pro maso.

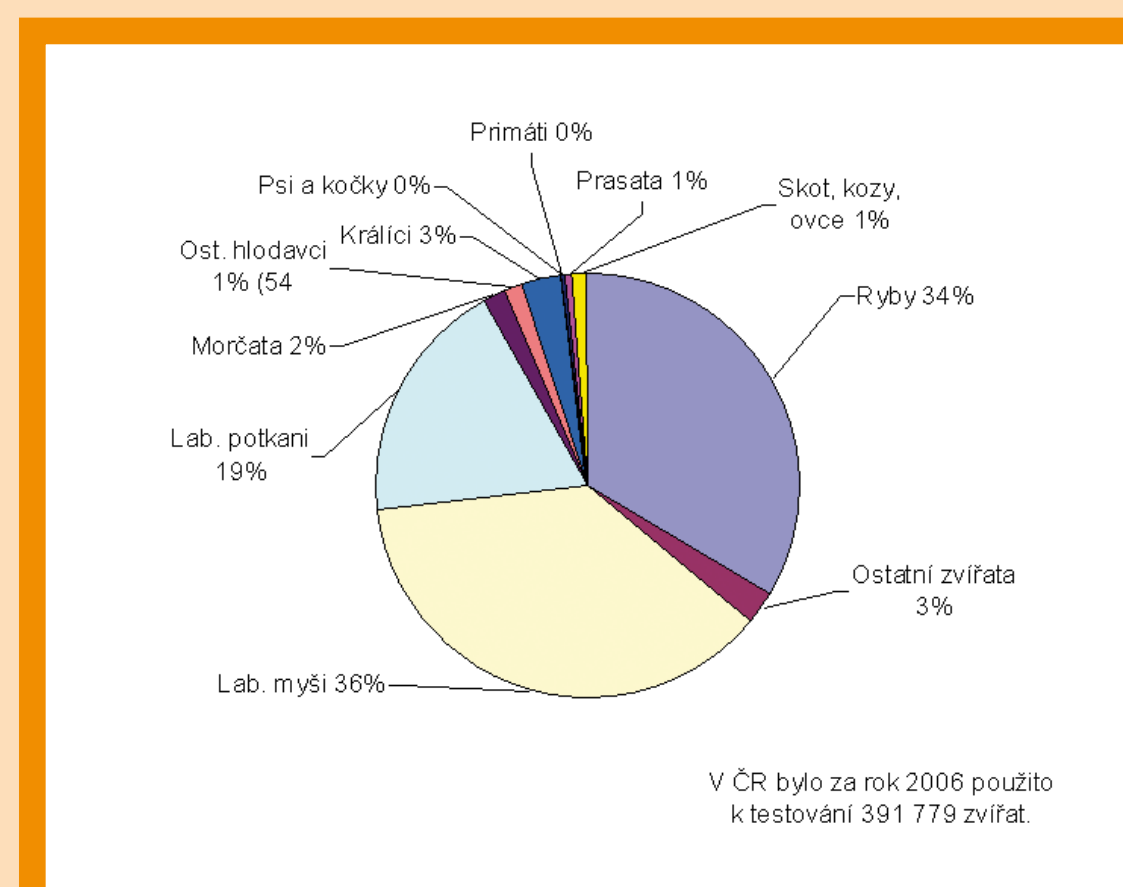
Vývoj vědy v poslední době narůstá rapidním způsobem. Máme mnohem dokonalejší léky, kosmetiku, čisticí prostředky, pesticidy, kyseliny. Naše zbraně jsou ničivější. Známe už negativní účinky drog, alkoholu a kouření. Všechny tyto věci jsou používány člověkem, ale než k tomu došlo, musela být jejich nezávadnost otestována na zvířatech. Proč jsme však ještě nevymysleli způsoby, jak testovat bez živých tvorů? Vždyť už v dnešní době také víme, že i zvířata cítí bolest a mají pocity.

Pokusy na zvířatech

I přes veškerá nařízení ohledně pokusů na zvířatech se s nimi často zachází velmi drastickými způsoby. Například britská organizace BUAV (the British Union for the Abolition of Vivisection) zjistila případy, kdy byly koťatům a mláďatům opic zašívány oči, aby se zkoumalo, jak na ně působí slepota. Takto byla zvířata ponechána po dobu až pěti let!

Jaká zvířata se používají?

V České republice se nejvíce testují myš laboratorní a potkan laboratorní, dále se používají králík domácí, morče domácí, pes domácí (především biglové, pro svoji mírnou povahu). Ve velké míře se používají i ryby a obojživelníci, v menší pak skot, prasata, koně a kočky. Primáti se v České republice tolik netestují, ale v jiných evropských zemích a především v USA, je to běžné.

Pokusy a léky

Zpráva kontrolního úřadu amerického Kongresu (General Accounting Office) z roku 1990 uvádí, že více než polovina léků, které byly uvedeny na trh v letech 1976-1985, měla tak vážné dříve nepředvídané vedlejší účinky, že musela být z trhu stažena nebo novým způsobem ohodnocena, pokud jde o bezpečnost a vedlejší účinky. Všechny tyto léky byly přitom pochopitelně vyzkoušeny na zvířatech.

Tím nechceme naznačit, že zrušením pokusů na zvířatech se společnost musí zříci medicínského výzkumu. Cílem je dosažení větší vědecké dokonalosti v lékařském výzkumu, solidnějších výsledků a vyšší pravděpodobnosti vzniku léků pro lidské choroby bez nutnosti testování na zvířatech. Efektivním využitím alternativních testů je možno získat srovnatelné metody.

Alternativní testy

Buněčná, tkáňová a orgánová kultura – můžou být získávány z živých organismů, posmrtně, z placenty nebo z chirurgických zákroků. Jsou velmi citlivé na chemikálie a jedy, je možné je použít při hledání léků na rakovinu, Parkinsonovu chorobu, AIDS, Alzheimerovu chorobu.

Rostliny a nižší organismy – např. bakterie se dají snadno a levně použít na získání údajů o chemii, radiaci, mutagenní aktivitě. Příkladem jsou kvasnicové buňky a pylové láčky rostliny tabáku, které byly navrženy pro testování toxicity.

Počítačové a matematické modely – jedná se o komplexní výzkumnou metodu, kde je simulováno fungování živých organismů a průběh chemických reakcí. V dnešní době nastal velký pokrok v počítačovém modelování, který se dá přirovnat k revoluci v procesu objevování a rozvoji léků. Počítačové modely mohou být velice efektivně používány ve výuce, studenti a studentky mohou provádět pitvy, sledovat vliv látek na krevní tlak a činnost srdce apod.

Epidemiologie – doslova studie lidské populace, v širším měřítku určuje faktory vzniku nemocí. Díky

této metodě byly například zjištěny souvislosti mezi kouřením a rakovinou plic, stejně jako mezi UV radiací a rakovinou kůže, nadměrnou konzumací živočišného tuku a rakovinou střev.

Studie na lidských dobrovolnících – pro někoho to může být neetické, pro někoho snadné vydělání peněz, pravdou je, že při této metodě se skutečně zjistí, jak daná látka na člověka působí. Tento druh pokusů se v dnešní době stejně již standardně provádí.

Co můžeme udělat my

- používejme kosmetiku netestovanou na zvířatech
- používejme ekologické a netestované prostředky pro domácnost
- v rámci výuky používejme nebo se domáhejme alternativních metod např.:

- film a video
- modely a simulátory
- multimediální počítačové programy
- práce s eticky získanými kadávery (mrtvými těly) zvířat a jejich tkání
- práce na klinikách se zvířecími pacienty a lidskými dobrovolníky
- pokusy na sobě samých
- humánní pokusy in vitro
- terénní studie

Organizace bojující proti pokusům na zvířatech

www.aavs.org – American anti-vivisection society
www.buav.org – the British Union for the Abolition of Vivisection
www.eceae.org – the European Coalition to End Animal Experiments
www.leapingbunny.org
www.frame.org.uk – Fund for the Replacement of Animals in Medical Experiments
www.peta.org – People for the ethical treatment of animals

Kosmetika netestovaná na zvířatech

Botanicus (www.botanicus.cz), Dr.Hauschka (www.drhauschka.cz), Freeman (www.freemanbeauty.com), Lavera (www.lavera.cz), Logona (www.logona.cz), Urtekram (www.urtekram.cz), Weleda (www.weleda.cz) a další

Čisticí prostředky netestované na zvířatech

Ecover (www.ecover.com), Sodasan, Sonett, Chopa (více viz. např. www.dobrykramek.cz)

Vegetariánství, veganství. Co pro nás tato dvě slova znamenají? Pro někoho třeba nepochopitelný a podivný způsob života. Pro mnoho lidí – a je jich stále víc – je to však životní styl, který je součástí jejich snahy o nalezení vztahu k přírodě, ochranu toho, co nám tu z ní ještě zbylo v podobě zvířat, a nebo třeba jen zdravý život a zlepšení své kondice.

Nicméně každý by měl mít možnost seznámit se s relevantními informacemi a vytvořit si následně svůj vlastní názor.

Vegetariánství a veganství

Vegetariánství

je způsob stravy, při kterém je vyloučena konzumace jakýchkoliv částí těl zvířat a výrobků z nich (například želatina či sádlo) (zdroj: Wikipedie).

Veganství

navíc kromě vegetariánství ze stravy vylučuje veškeré živočišné produkty (např. mléko, vejce apod.).

Co tedy může lidi vést k tomu, aby začali odmítat jíst maso, případně i ostatní výrobky živočišného původu? Důvodů může být hned několik.

Asi nejčastěji to bývají důvody etické, protože byť jen letmé a povrchní seznámení se situací v zákulisí našeho řízku vyvolává v mnoha lidech dost jednoznačné pocity.

Musíme si přiznat, že zacházení se zvířaty určenými na náš stůl je opravdu šokující. A to jak při chovu a dopravě, tak i při porážce.

To, co dostaneme na talíř, případně vidíme v chladičím boxu v obchodě, bývá úhledné, růžové, naporcované, aby nás to zbytečně nenutilo o těchto věcech přemýšlet a kazit si tak chuť.

Ve skutečnosti jsou ale zvířata chována v podmínkách, které jsou z etického hlediska nepřijatelné. Zvířata mívají nedostatek prostoru, nevyhovující stravu, žijí ve stresových podmínkách a zhusta trpí nemocemi nebo deformacemi.

Žijeme v době, kdy jedna část lidstva řeší problémy spojené s přejídáním, kdežto druhá trpí nedostatkem potravy. Přitom stejná plocha zemědělské půdy může uživit jednoho člověka, který konzumuje maso nebo dvanáct vegetariánů a až padesát veganů (Vegan Society, 1998).

Dalším důvodem bývá například ekonomický pohled na tento problém. Ačkoliv se to nezdá, výroba živočišné stravy je skutečně energeticky mnohem náročnější. Zvířata nesměrují všechnu přijatou energii do růstu svalstva, ale i do kostí, srsti, šlach, a také ji využívají samozřejmě na své normální životní pochody. Všechna ta vložená energie pak musí i někam odejít, takže chov zvířat je náročný i z ekologického hlediska – hlavně co se odpadů týká: ať už jde o metan a oxid uhličitý ze životních pochodů zvířat v ovzduší, vysoké hladiny dusičnanů z exkrementů ve vodě, náročnost na energetické a půdní zdroje nebo poškozování celkové tvářnosti krajiny, původních biotopů a druhů.

Důvodem proti vegetariánství a veganství bývají většinou námitky týkající se zdraví, někdy také opačný názor na práva a postavení zvířat. Mnoho lidí tvrdí, že takovýto způsob stravování je pro člověka nepřirozený a dlouhodobě neudržitelný. Nicméně při tvoření názoru na to, co je pro nás přirozené nebo ne, vycházíme hlavně z tradic lidské kultury. Tato měřítko jsme si však stanovili sami. V přírodě jsou našimi nejbližšími příbuznými velcí lidoopi a v jejich stravě rostlinná složka velice výrazně převažuje. Naše tělesná stavba včetně chrupu a trávicího traktu vychází z konstituce těchto velkých primátů a je svým uzpůsobením rozhodně bližší býložravcům než masožravcům.

Můžeme se setkat i s tvrzením, že zvířata mají méně dokonalou nervovou soustavu a současnými postupy v živočišné výrobě netrpí, protože např. údajně méně cítí bolest, nebo si neuvědomují, co se okolo nich děje. Tento názor ale velmi snadno vyvrátíte každému, kdo má doma třeba psa nebo kočku.

Další podstatnou námitkou pak může být snaha o zachování vyváženého jídelníčku. Paradoxně ale právě vegetariáni a vegani mívají jídelníček vyváženější, neboť se výrazně častěji snaží jíst zároveň zdravě na rozdíl od těch, kteří jedí maso.

Odborné studie prokazují, že vegetariánství a veganství je zdravým způsobem stravování. U veganství se ale doporučuje hlídat si dostatečný přísun vitamínu B 12, který je jediným vitamínem, který se v čistě rostlinné stravě nevyskytuje (Stanovisko Americké dietetické asociace a Kanadských dietologů, 2003).

Vyšší podíl rostlinné stravy v jídelníčku mívá kladné účinky – je stravitelnější, nestihne do sebe v potravním řetězci nakumulovat tolik škodlivých látek a méně zatěžuje organismus.

A co vegetariánství a děti?

Dobře rozvržená vegetariánská a veganská strava je vhodná pro všechna životní období včetně těhotenství a doby kojení. Vhodně plánovaná vegetariánská a veganská strava zabezpečí nutriční požadavky batolat, dětí i adolescentů a vede k normálnímu vzrůstu (Stanovisko Americké dietetické asociace a Kanadských dietologů, 2003).

Webové stránky:

www.vegan.cz – veganské recepty a články o veganství

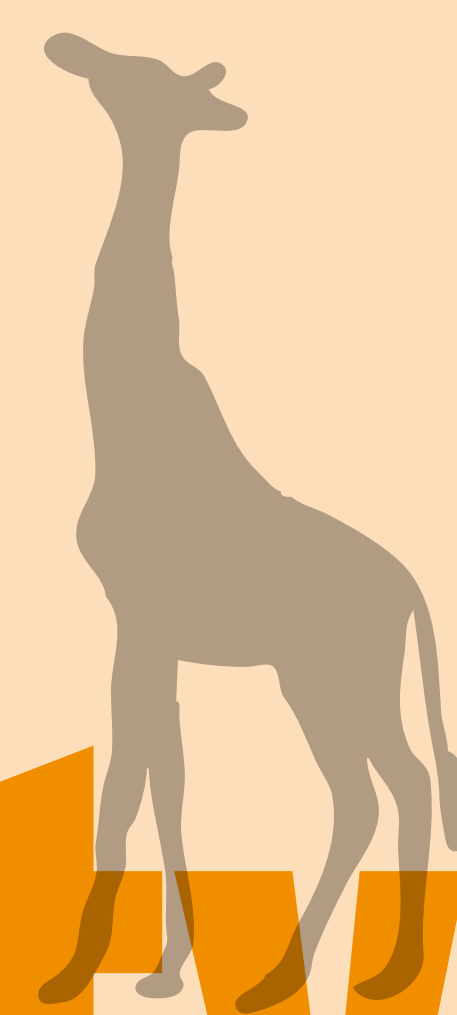
www.vegspol.cz – stránky České vegetariánské společnosti

www.dobrykramek.cz a www.bioobchod.cz – internetové obchody s nabídkou veganských, vegetariánských, bio a přírodních produktů

www.ethicalwares.com a www.vegetarian-shoes.co.uk – zahraniční webové stránky s možností objednat si nekožené boty, fair-tradeové šperky, oblečení a doplňky, výrobky z konopí apod.

Další organizace
zabývající se ochranou a právy zvířat:

Zajímavé kontakty

Different life – Roudnice nad Labem

Nevládní organizace, která se zabývá informační činností hlavně v těchto oblastech: práva zvířat, životní prostředí, lidská práva.
different@differentlife.cz, www.differentlife.cz

Greenpeace – Praha

Mezinárodní ekologická organizace, jejímž cílem je chránit nenásilnými prostředky životní prostředí. Zabývá se také ochranou velryb a dalších živočichů, ovšem jen v rámci ochrany ekosystému.

greenpeace@ecn.cz, www.greenpeace.cz, www.greenpeace.org

OHZ – Ochránci hospodářských zvířat – Svitavy

Občanské sdružení bojující pomocí osvěty proti živnostem spojených s trápením zvířat v zemědělství a v pokusných laboratořích z hlediska zvířat, z hlediska konzumentů a z hlediska ochrany životního prostředí.

ohz@ohz.cz, www.ohz.cz

Společnost pro zvířata – Praha

Nevládní, nezisková organizace – občanské sdružení, jehož cílem je informovat veřejnost o problémech z oblasti ochrany zvířat a vést tak lidskou společnost k lepším vztahům a přístupu ke zvířatům.

s.pro.zvirata@ecn.cz, www.spolecnostprozvirata.cz

Svoboda zvířat – Plzeň, Praha

Celostátní, nepolitická, nezisková organizace pro ochranu zvířat, sdružující osoby sympatizující s jejími myšlenkami. Vychází z myšlenky, že každý život má svou vlastní neopakovatelnou hodnotu, která není závislá na momentálním hodnocení člověkem.

info@svobodazvirat.cz,
www.svobodazvirat.cz, www.pokusynazviratech.cz

Zajímavé webové stránky k tématu práv zvířat:

www.otevrioci.cz

Projekt, který si klade za cíl upozornit širokou veřejnost na palčivý problém dnešního světa – zneužívání zvířat.

www.realita.tv

Projekt volně spolupracujících individualit zabývajících se ochranou a záchranou zvířat, obhajobou práva na odpor, neposlušnost a nutnou obranu, propagací veganské kultury.

www.animalrights.webz.cz

Stánky k tématu práv zvířat – informace, články, informace o knihách k tématu apod.

